



1874:9

Statens Brandinspektion - 1874:9, 1875:1, 1876:1, 1877:1

STATENS BRANDINSPEKTION

MEDDELANDEN

Brandsyn på vårdanläggningar, elevhem, hotell m m



Skannat av Utkiken



Statens brandinspektion har i flera meddelanden (bl a 1960:7, 1963:2 och 1964:2) behandlat brandskyddet i vårdanläggningar.

I föreliggande meddelande, som ersätter ovannämnda meddelanden, har tidigare lämnade anvisningar inarbetats samtidigt som ökad möjlighet till brandtekniska byten angivits.

Tillkomsten av ny hotellförordning (SFS 1966:742) och den i samband därmed verkställda överföringen av de byggnadstekniska bestämmelserna till Svensk Byggnorm 67, har skapat behov av anvisningar för brandsyn på hotell. Brandinspektionen har funnit det lämpligt att utforma föreliggande anvisningar så att de även är tillämpliga på hotell.

Inträffade bränder - framförallt i träbyggnader - har tydligt visat de stora risker som föreligger såväl för människors liv som för svåra personskador.

Trots att en successiv avveckling skett och fortlöpande sker av verksamheten i särskilt brandfarliga byggnader och trots att det hittills utförda brandsynarbetet medfört en avsevärd förbättring, återstår fortfarande anläggningar med bristfälligt brandförsvaret.

Statens brandinspektion vill med föreliggande meddelande ånyo framhålla betydelsen av att såväl brandcheferna som huvudmännen och andra ansvariga ägnar fortsatt uppmärksamhet åt brandförsvaret i byggnader som inrymmer vårdanläggning, elevhem, hotell e d.

Anvisningarna har utfärdats i samråd med kommerskollegium (elektriska byrå), socialstyrelsen, skolöverstyrelsen, statens brandskola, statens planverk, länsbrandinspektörerna i samtliga län, Svenska Kommunförbundet, Svenska Landstingsförbundet, brandcheferna i Stockholm, Göteborg, Malmö och på Gotland, Svenska Turistföreningen, Sveriges Hotell- och Restaurangförbund, Svenska Brandbefälets Riksförbund, Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund, Svenska Brandförsvarsföreningen och Svenska Försäkringsbolags Riksförbund.

Stockholm den 2 augusti 1971
STATENS BRANDINSPEKTION

Sven Hultqvist
/Jarl Larsson

Statens brandinspektion, Sturegatan 29^{II}, 114 36 Stockholm. Tel 08/24 51 90.



Innehåll

Anvisningar angående brandsyn på vårdanläggningar, elevhem, hotell m m	4
1 Tillämpningsområde	4
2 Begreppsbestämningar	4
3 Samråd med byggnadsnämnd	4
4 Förebyggande brandförsvaret	4
4.1 Utrymningsvägar	5
4.11 Nödutrymningsvägar	6
4.12 Vissa dörrlås	7
4.13 Fönster	8
4.14 Nödbelysning samt varselmärkning av utgångar och inrymningsvägar	8
4.2 Sovrum och övriga utrymmen	9
4.3 Brandventilation	9
4.4 Elinstallationer	9
4.5 Ventilations- och rökkanaler	10
4.6 Åskledaranläggning	11
4.7 Ordningsregler	11
4.8 Ombyggnads- och reparationsarbeten	11
4.9 Brandbevakning	12
4.91 Vakande vakt	12
4.92 Automatisk brandlarmanläggning	12
5 Släckande brandförsvaret	13
5.1 Automatisk vattensprinkleranläggning	13
5.2 Intern alarmering	14
5.3 Alarmering av brandkår	15
5.4 Släckmateriel	15
5.5 Insatsplan	15
5.6 Övningar	16
Summary in English	17



Anvisningar angående brandsyn på vårdanläggningar, elevhem, hotell m m

1 Tillämpningsområde

Föreliggande anvisningar är avsedda att tillämpas vid brandsyn på vårdanläggningar, elevhem m m med minst tre sovplatser samt på hotell med minst 9 gäster eller omfattande minst 5 gästrum.

Anvisningarna äger även tillämpning på byggnad eller anläggning, där verksamhet endast bedrivs viss del av året t ex semester- eller vandrarhem, kuranstalt, stiftgård, lägerskola, barnkoloni.

2 Bereppsbestämningar

Vårdanläggning: Med vårdanläggning avses byggnad eller lokal för vård, skydd, fostran eller liknande. I termen vårdanläggning inbegrips i huvudsak anläggning för sjukvård, nykterhetsvård, barnavård eller socialvård, dock inte kriminalvårdsanläggning eller ungdomsvårdsskola. Begreppet vårdanläggning innefattar även konvalescenthem, vilohem o d.

Elevhem: Med elevhem avses förläggningslokal för elever.

Hotell: Med hotell avses - liksom i hotellförordningen - yrkesmässig verksamhet med ändamål att tillhandahålla tillfällig möblerad bostad.

Sovplats: Med sovplats avses säng, som utnyttjas av gäst, vårdtagare eller elev.

3 Samråd med byggnadsnämnd

Innan brandsynföreläggande meddelas angående åtgärd av byggnadsteknisk art, skall samråd äga rum med byggnadsnämnden i kommunen, för såvitt icke samråd är utan betydelse (13 § 1 mom brandstadgan, SFS 1962:91).

4 Förebyggande brandförsvaret

För att uppnå erforderlig personsäkerhet måste förebyggande åtgärder vidtas, som i möjligaste mån syftar till att

- a tillgodose krav på utrymningsmöjligheter
- b motverka snabb brandspridning



- c underlätta upptäckt av brand
- d säkerställa tidigt utrymningslarm
- e möjliggöra effektiv brandsläckningsinsats

Genom att vidta nämnda åtgärder, var för sig eller i kombination med varandra, kan i de flesta fall rimlig personsäkerhet uppnås.

I vårdanläggning eller elevhem, som inte är utförd som brandhärdig- eller brandsäker byggnad, bör i annat våningsplan än bottenvåning endast förläggas personer som är i stånd att på egen hand utnyttja samtliga alternativa utrymningsvägar. Således bör exempelvis barn eller vårdtagare med nedsatt rörelseförmåga inte förläggas inom våning 1 tr eller högre i byggnad som inte är brandhärdig eller brandsäker. Särskild hänsyn bör även tas till vårdtagarnas förmåga att bedöma en kritisk situation och utan bistånd genomföra utrymning.

Följande sammanställning redovisar olika slag av åtgärder, som i föreliggande sammanhang kan krävas med stöd av brandlagstiftningen. Sammanställningen kan inte till alla delar generellt tillämpas. Det slutgiltiga bedömandet i fråga om vilka åtgärder som är erforderliga måste göras av brandsyneförrättaren i varje enskilt fall. I det fall alternativa möjligheter föreligger att uppnå erforderlig skyddsnivå, bör brandsyneföreläggandet utformas med hänsyn härtill.

4:1 Utrymningsvägar

Dörr mellan sovrum och korridor i annat våningsplan än bottenvåning skall vara belägen mellan två av varandra oberoende utrymningsvägar, såvida inte byggnaden är brandsäker eller brandhärdig och i övrigt betryggande ur brandförvarssynpunkt. Korridor eller motsvarande, som är belägen i omedelbar anslutning till de sovrum som den betjänar, godtas härvid som gemensam del av i övrigt skilda utrymningsvägar.

Brännbara vägg- och takytor i trapphus, korridorer eller motsvarande förses med tändskyddande beklädnad, varjämte takytor och väggytor ges ett ytskikt av klass I respektive klass II. I korridorer och motsvarande kan väggytor upp till dörrkarmens överkant vanligtvis undantas från här angivna ytskiktsskrav och beklädnad.

Anm: Den tändskyddande beklädnaden måste anbringas dikt an mot det brännbara underlaget. Eventuellt luftmellanrum skall fyllas med obrännbart material - exempelvis mineralull.



I byggnad där samtliga sovrum är belägna i markplan och har utgångsdörr direkt till det fria, erfordras inte tändskyddande beklädnad i korridor och motsvarande utrymmen.

Trapphusen avskiljs från korridorer och övriga utrymmen med självstängande dörrar i lägst brandteknisk klass B 15. Under alla förhållanden bör finnas dörrparti, som avskiljer olika våningsplan från varandra. Dörrar som inte uppfyller nämnda krav förses med tändskyddande beklädnad på den från trapphuset (eller korridoren) vända sidan samt anordnas så att rökspridning fördröjs.

Om undertak förekommer i anslutning till sektioneringsdörr kontrolleras att öppningar för rör genomföring o d ovanför undertaket inte försämrar sektioneringen.

Dörr mot trapphus får dagtid hållas uppställd med hjälp av elektromagnet-hållare, vars strömförsörjning styrs av en rökdetektor placerad intill dörren. Rökdetektorn kan vara ansluten till automatisk brandlarmanläggning eller fungera separat. I det senare fallet erfordras enbart nätspänning förutsatt att dörren stänger om fel uppstår på detektorn. I övrigt får dörr till trapphus inte vara försedd med uppställningsanordning.

Eventuellt glasparti i dörr eller sektioneringsvägg utförs av rutarmerat trådglas (tjocklek min 6 mm).

Trappa som inte är anordnad i särskilt avskilt trapphus eller vars trapplopp utgör brandcells begränsande byggnadsdel skall ha tändskyddande beklädnad på undersidan. Samma gäller om utnyttjat utrymme finns anordnat under trappa.

Golvbeläggning i utrymningsväg får inte vara av material som medverkar till snabb brandspridning.

Anm: Statens planverk har i publikation nr 32 punkt 1.321 meddelat vilka golvbeläggingsmaterial som är godkända för utrymningsväg i brandsäker byggnad.

Vid installation av automatisk vattensprinkleranläggning i byggnaden (punkt 5.1) kan avsteg medges från ovan angivna krav vad avser tändskyddande beklädnad och ytskikt.

4:11 Nödutrymningsvägar

Om befintliga utrymningsmöjligheter icke uppfyller erforderliga krav måste särskilda nödutrymningstrappor eller fasta stegar anordnas.



I vårdanläggning där vårdtagarna är rörelsehindrade eller på annat sätt oförmögna att själva företa utrymning, skall eventuell nödutrymningsväg utföras i form av trappa från nödbalkong. Om behov av bårtransport förutses föreligga, skall nödutrymningsvägen utformas med hänsyn härtill.

Från sovrum i annan vårdanläggning samt från sovrum i hotell eller elevhem kan nödutrymning via nödbalkong och fast stege godtas.

Nödutrymning från korridor, vilken avses betjäna fler än fyra sovrum, utförs i form av trappa från nödbalkong. Korridoren bör lämpligen ha dörrförbindelse med nödbalkongen.

Trappa från nödbalkong får inte ha större lutning mot horisontalplanet än 70° och skall leda till markplanet eller annat motsvarande plan. Fast stege får avslutas högst 1,5 m över markplanet eller motsvarande.

Fönster utfört enligt punkt 4.13 och vars karmunderstycke är beläget högst 2,5 m över mark kan godtas som nödutrymningsväg från gästrum i hotell, från rum i elevhem samt från rum i vårdanläggning för icke rörelsehindrade vårdtagare.

Såväl trappa som nödbalkong och stege anordnas så att de inte snabbt spär-
ras av brand i underliggande våning. Således bör närliggande fönster
eller andra öppningar i fasaden sättas igen eller förses med rutarmerat
trådglas (minst 6 mm).

Nödbalkong och trappa utförs så att risk för snöhinder icke uppstår. I
vissa fall kan det därför vara nödvändigt att utföra dörren inåtgående
eller förse balkongen med skärmtak.

Nödutrymningstrappa bör nattetid vara belyst. (se punkt 4.14).

Nödbalkong, trappa eller stege bör kontrolleras med avseende på hållfast-
heten samt i tveksamma fall provbelastas.

Exempel på godtagbart utförande av nödbalkong, nödutrymningstrappa och
stege finns i statens brandinspektions meddelande 1971:10.

Anm: Statens planverk avser framdeles utge anvisningar som
ersätter statens brandinspektions anvisning 1971:10.

4:12 Vissa dörrlås

Krav på låsanordning i sovrumsdörr kan vanligtvis icke ställas. Undan-



tag gäller för lås i dörr mellan två sovrum, om nödutrymning beräknas kunna ske från ett sovrum via ett annat. Lås i sådan dörr samt övriga dörrar, som ingår i utrymningsvägen, skall ha fast låsvred eller liknande låsanordning som ständigt medger att dörren kan öppnas från insidan i utrymningsriktningen. Sådan dörr förses med tydlig varselmärkning (se punkt 4.14).

4:13 Fönster

Fönster för nödutrymning skall i öppet läge ge en fri vertikalt (eller nära vertikalt) orienterad öppning av minst 0,5 m bredd och minst 0,6 m höjd, varjämte summan av bredd och höjd skall uppgå till minst 1,5 m. Vidare bör fönstrets karmunderstycke icke ligga högre än ca en meter över golv, såvida särskilda åtgärder inte vidtas som underlättar utrymning. Fönster skall vidare vara så anordnat att utanför belägen nödbalkong och stege inte blockeras då fönstret öppnas.

Vid fönster med horisontell vridningsaxel skall finnas anordning som kvarhåller fönstret i öppet läge.

4:14 Nödbelysning samt varselmärkning av utgångar och inrymningsvägar

Korridor, trappor och övriga utrymningsvägar bör nattetid vara försedda med ledljus, som ger en belysning av minst 20 lux.

Skytt utvisande utgång eller utgångsriktning skall kunna iaktas från varje plats i korridor. Sådana skyltar utförs lämpligen enligt svensk standard för varselmärkning SIS 03 15 11 och 03 12 10, dvs gröna med vit text. Skyltplaceringen skall ske på lämplig läshöjd och teckenhöjden avpassas efter läsavståndet till närmaste skylt enligt formeln

$$H = 4 L$$

där H = teckenhöjd i millimeter (dock lägst 60 mm),

L = läsavståndet i meter.

Samtliga varselmärkningsskyltar bör vara belysta eller genomlysta. Strömförsörjning till ledljus och varselmärkningsskyltar bör vara anordnad över särskild säkring.

Anm: I det fall godtagbar utrymningsmarkering finns anordnad enligt tidigare gällande bestämmelse bör sådan godtas även i fortsättningen. Erfordras komplettering skall dock samtliga skyltar omändras att överensstämma med SIS 03 15 11 och SIS 03 12 10.



4:2 Sovrum och övriga utrymmen

I byggnad med sovrum inom våning 1 tr eller högre skall utrymningsväg vara avskild i lägst brandteknisk klass B 15 från sovrum, kök, matsal, förråd, samlingsrum samt övriga gemensamhetsutrymmen, som nattetid är obevakade. För dörr eller väggparti, som icke uppfyller nämnda krav, kan godtas att de i stället förses med tändskyddande beklädnad.

Rumsdörr bör förses med självstängare.

Brännbara takytor i ovan angivna obevakade utrymmen förses med tändskyddande beklädnad och ges ett ytskikt av lägst klass II.

Om något sovrum är så beläget att avståndet från markytan till fönstrets karmunderstycke överstiger fem meter, skall samtliga sovrum vara avskilda från varandra och från övriga utrymmen i lägst brandteknisk klass B 15, varjämte brännbara takytor i sovrum förses med tändskyddande beklädnad och ges ett ytskikt av lägst klass II.

Källare och vindsutrymmen skall vara avskilda från övriga lokaler i lägst brandteknisk klass B 15.

Pannrum skall vara utfört enligt Svensk Byggnorm 67 kap 65.

Vid installation av automatisk brandlarm- eller vattensprinkleranläggning kan avsteg medges från i denna punkt angivna krav avseende tändskyddande beklädnad och ytskikt förutsatt att automatisk utrymningslarm installeras (se punkt 5.2) och att de personer som beräknas uppehålla sig i byggnaden kan företa utrymning på egen hand.

Anm: I byggnader, där särskild hänsyn måste tas till kulturvärdet, bör angivna åtgärder utföras i samråd med den kulturvårdande myndigheten (landsantikvarien).

4:3 Brandventilation

Möjlighet till effektiv brandventilation skall finnas i kulvertgångar, trapphus, utrymningsvägar, större förråd samt - om möjligt - omklädningsrum och motsvarande utrymmen.

4:4 Elinstallationer

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt elledningar och övriga elektriska installationer. I tveksamma fall bör brandsyneför rättaren låta sakkunnig elektriker biträda och kontrollera ledningarnas beskaffenhet. Ledningar,



vars isolering uppvisar sprickbildningar (ex gummiisolerade ledningar) eller andra skador, skall utbytas. Vid brandsyn bör efterhöras om driftstörningar förekommit som kan tyda på att felaktigheter föreligger.

Vidare kontrolleras att maskiner, säkringscentraler, ljusarmaturer, glödlampor och andra liknande anläggningsdelar icke är belamrade med brännbart material.

Anm: Då det gäller elektrisk armatur utan skyddsglas på vindar och i förråd, källare o d, har kommerskollegium meddelat att krav på utbyte icke kan uppställas. Däremot har kollegium intet att erinra mot att frivilligt utbyte rekommenderas i fall där så anses nödvändigt.

Flyttbara elkaminer skall vara godkända av svenska elektriska materielkontrollanstalten (SEMKO).

Beträffande periodisk kontroll av elektriska anläggningar gäller för hotell - enligt 11 § hotellförordningen (SFS 742/1966 - att "den som driver hotell- eller pensionatrörelse med tillstånd enligt 2 § skall tillse att elektrisk anläggning i hotellet eller pensionatet en gång varje år undersökes av sakkunnig person".

I övrigt gäller 122 § i kommerskollegii kungörelse med föreskrifter angående utförande och skötsel av elektriska starkströmsanläggningar (KFS ser A nr 8/1960).

4:5 Ventilations- och rökkanaler

Ventilationskanal skall vara utförd av obrännbart material. Förekommer kanal av brännbart material, skall den ersättas med kanal i godtagbar konstruktion eller - om den inte erfordras ur ventilationssynpunkt - avlägsnas eller avstänges på ett ur brandskyddssynpunkt tillfredsställande sätt.

Vid överluftventilation mellan sovrum och korridor iakttas de under punkt 4.92 (automatisk brandlarmanläggning) angivna åtgärder.

Rökkanal bör genomgå en noggrann undersökning åtminstone en gång per år i samband med eldstadsbrandsyn. Föreligger misstanke om brandfarlig felaktighet föranstaltas om täthetsprovning av rökkanalen.



4:6 Åskledaranläggning

I tillämpliga delar bör vid brandsyn beaktas de anvisningar som meddelats i statens brandinspektions meddelande 1964:9, punkt 5 (kyrkor). Sakkunnig rådgivning i frågor rörande åskledaranläggning kan erhållas bl a från institutionen för högspänningsforskning i Uppsala (tel 018/13 36 13).

4:7 Ordningsregler

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sådana åtgärder som syftar till att förhindra brands uppkomst. Socialstyrelsens anvisningar nr 15 "Brandförsvar vid vissa institutioner", juni 1970, anger ett flertal exempel på förekommande brandrisker samt vilka regler som bör vidtas inom vårdanläggningar. I tillämpliga delar bör dessa regler även gälla för hotell och elevhem. Således bör bl a

rökning eller öppen låga icke förekomma på platser där brandrisken är stor (vindar, förråd m m);

askkoppar och motsvarande inte lämnas så att risk för brand uppstår;

elektriska apparater, som är inkopplade, inte lämnas utan tillsyn (indikeringsslampa eller tidur bör finnas);

brandfarliga varor av klass 1 inte användas inom byggnad, som inte är brandsäker eller brandhärdig samt

lättantändliga ämnen inte förvaras i närheten av eldstad, rökkanal, elektrisk uppvärmningsanordning eller under trappa.

4:8 Ombyggnads- och reparationsarbeten

Ökade risker för brand föreligger under den tid ombyggnads- eller reparationsarbeten pågår. Brandchefen bör föranstalta om särskild brandsyn vid sådana tillfällen.

Upptining av frusna vattenledningar med elektrisk ström samt arbeten som kräver öppen eld eller innebär hantering av brandfarliga lösningsmedel bör undvikas då byggnad är i drift och utnyttjas som förlägningslokal.

I det fall dylika arbeten undantagsvis ändå måste genomföras bör brandchefen i varje särskilt fall bedöma vilka säkerhetsåtgärder som skall vidtas. Vid sådana tillfällen bör alltid krävas att kompetent säkerhetsvakt övervakar arbetet och att arbetsplatsen står under fortlöpande tillsyn viss tid efter det att arbetet avslutats. Skannat av Utkiken



Anm: Anvisningar avseende upptining av vattenledningar medelst elektrisk ström har utarbetats av Svenska Brandförsvärsföreningens Elektriska Nämnd.

4:9 Brandbevakning

4:91 Vakande vakt

I det fall ur personsäkerhetssynpunkt väsentliga brister föreligger bör i byggnad högre än en våning krävas vakande vakt tills dess i brandsyneföreläggande föreskrivna åtgärder vidtagits eller automatisk brandlarm- eller vattensprinkleranläggning installerats.

4:92 Automatisk brandlarmanläggning

Befintlig byggnad med två eller flera våningar, som inte uppfyller de i byggnadsstadgans § 44 mom 2 eller mom 3 angivna kraven på brandhärdig eller brandsäker byggnad, skall - förutom ovan angivna byggnadstekniska kompletteringar - alltid förses med automatiskt brandlarm. Sålunda skall exempelvis tvåvåningsbyggnad med fler än 50 sovplatser alltid ha automatiskt brandlarm, såvida byggnaden inte är brandsäker. Det samma gäller tvåvåningsbyggnad, som inte är brandhärdig, om planytan överstiger 200 m² eller om sovplats är inrättad på vinden.

Under vissa förutsättningar får installation av automatiskt brandlarm ersätta angivna krav på tändsdyddande beklädnad och ytskikt i andra utrymmen än utrymningsväg (se punkt 4.2).

Brandlarmanläggningen utförs

antingen med rökdetektorer i utrymningsvägar och övriga kommunikationsutrymmen (korridor, trapphus, kulvertgångar o d) samt med rök- eller värmedetektorer i sovrum, kök, förråd, matsal, samlingsrum samt övriga utrymmen där i annat fall krav på tändsdyddande beklädnad skulle uppställts, eller med värmedetektorer i samtliga utrymmen i byggnaden.

Undantag från krav på automatiskt brandlarm kan medges om byggnaden skyddas med automatisk vattensprinkleranläggning eller om anläggningen på ett ur brandskyddssynpunkt tillfredsställande sätt övervakas av vakande vakt(-er).

Källare och vindsutrymmen, som är avskilda från övriga lokaler i lägst brandteknisk klass B 30, kan vanligtvis undantas från krav på automatiskt brandlarm.



Korridor, inom våning 1 tr eller högre, till vilken anordnats överluft från sovrum, skall alltid skyddas med rökdetektorer.

Larmsignal skall där så är möjligt överföras till jourhavande personal inom anläggningen (se punkt 5.2).

Där så bedöms lämpligt bör larmsignal även överföras till brandkårens larmcentral och/eller den brandstation varifrån utryckning till objektet skall ske.

Saknas automatisk larmöverföring, skall vid centralapparaten finnas anslag om detta samt uppgift om närmaste utgående telefon för alarmering.

Även inom större brandsäkra eller brandhårdiga vårdanläggningar, som är uppförda i två våningar eller högre, är det lämpligt att installera automatiskt brandlarm i kommunikationsutrymmen samt inom lokaler som är obevakade och där brand kan medföra fara för människor. Det samma gäller vårdanläggning, elevhem eller hotell, vilka är inrymda i tvåvåningsbyggnad, som inte är brandsäker eller brandhårdig, om fler än ca 10-15 sovplatser finns anordnade.

Vid bedömningen bör särskild hänsyn tas till vårdtagares förmåga att utrymma samt till förutsättningarna för snabb brandspridning.

Vid brandsyn bör kontrolleras att den automatiska brandlarmanläggningen genomgått årlig revisionsbesiktning. Vidare kontrolleras att regelbunden provning sker genom anläggningsskötarens försorg.

Anm: Automatisk brandlarmanläggning utförs i tillämpliga delar enligt Svenska Försäkringsbolags Riksförbunds meddelande "Regler för automatisk brandlarmanläggning".

Ägaren resp innehavaren skall ombesörja att anläggningen blir revisionsbesiktigad minst en gång per år av sakkunnig, exempelvis anläggarfirma eller besiktningsman, som är godkänd av Svenska Försäkringsbolags Riksförbund.

5 Släckande brandförsvar

5:1 Automatisk vattensprinkleranläggning

Installation av automatisk vattensprinkleranläggning kan under vissa förutsättningar (se punkterna 4.1 och 4.2) ersätta angivna krav på såväl tändskyddande beklädnad och ytskikt som automatiskt brandlarm. Vattensprinkleranläggningen får utföras i form av partiell anläggning med



sprinklerskydd begränsat till utrymningsvägar, sovrum, kök, förråd, matsal, samlingsrum samt övriga utrymmen där annars krav på tändskyddande beklädnad skulle uppställts.

Källare och vindsutrymmen, som är avskilda från övriga lokaler i lägst brandteknisk klass B 30, kan vanligtvis undantas från krav på automatisk vattensprinkleranläggning.

Föreligger frysrisk, utförs anläggningen som torrörsystem.

Larmsignal skall där så är möjligt överföras till jourhavande personal inom anläggningen (se punkt 5.2).

Där så bedöms lämpligt, bör larmsignal även överföras till brandkårens larmcentral och/eller den brandstation varifrån utryckning skall ske.

Saknas automatisk larmöverföring, skall vid sprinklercentralen finnas anslag om detta samt uppgift om närmaste utgående telefon.

Vid brandsyn bör kontrolleras att anläggningen genomgått årlig revisionsbesiktning och att regelbunden provning sker genom anläggningsskötarens försorg.

Anm: Automatisk vattensprinkleranläggning utförs i tillämpliga delar enligt Svenska Försäkringsbolags Riksförbunds meddelande "Regler för automatisk sprinkleranläggning" - avsnittet låg riskklass.

Ägaren resp innehavaren skall ombesörja att anläggningen blir revisionsbesiktigad minst en gång per år av sakkunnig, exempelvis anläggarfirma eller besiktningsman, som är godkänd av Svenska Försäkringsbolags Riksförbund.

5:2 Intern alarmering

I byggnad, där personer kan företa utrymning på egen hand, bör finnas anordning för utrymningslarm enligt svensk standard för varningssignalering (SIS 03 17 11). Signal skall ha sådan ljudstyrka att den tydligt kan uppfattas i samtliga sovrum. Utlösning skall kunna ske medelst larmtryckknappar inom varje avdelning och våningsplan.

I byggnad, som inte är brandsäker eller brandhärdig och där automatisk brandlarm- eller vattensprinkleranläggning installerats, bör denna sammankopplas med utrymningslarmet.



Inom brandsäker eller brandhärdig vårdanläggning, där vårdtagarna icke själva kan beräknas företa utrymning, bör brandlarm- eller vattensprinkleranläggning endast sammankopplas med signaltablå, som tillkallar berörd vårdpersonal.

Inom vårdanläggning med teknisk övervakningscentral bör larmsignal från automatisk brandlarm- eller vattensprinkleranläggning även överföras till denna så att sakkunnig personal omedelbart tillkallas.

I anläggning med snabbtelefonsystem eller motsvarande bör möjlighet finnas att snabbt informera om vad som inträffat och vilka åtgärder som bör vidtas.

Såväl anordning för utrymningslarm som snabbtelefonanläggning bör vara försörjd med nödström för att kunna fungera även efter energibortfall.

5:3 Alarmering av brandkår

För alarmering av brandkår skall utgående telefonapparat finnas tillgänglig hela dygnet. I det fall anläggning består av flera byggnader, erhålls ökad funktionssäkerhet om telefonapparat finns tillgänglig i två av varandra oberoende byggnader.

Anslag om hur brandkåren alarmeras bör finnas vid samtliga utgående telefonapparater.

5:4 Släckmateriel

Inom varje våningsplan bör minst en handbrandsläckare (SMS 1192) finnas tillgänglig inom ett gångavstånd av högst 25 meter.

Eventuella inomhusbrandposter funktionskontrolleras med avseende på vattenkapacitet samt slangens och slangarmaturens beskaffenhet. Om installation av inomhusbrandpost bedöms nödvändig, utförs denna lämpligen med formstyv slang på centrumrulle samt kopplat avstängbart strålrör (SMS 2215).

Brandredskap markeras enligt svensk standard för varselmärkning (SIS 03 15 11, 03 12 10).

5:5 Insatsplan

Över större anläggningar bör brandchefen låta upprätta insatsplan. Så-



dan plan bör bli ange tillfartsvägar, brandvattentillgång, ingångar och angreppsvägar, särskilt svårtillgängliga lokaler samt speciella risker i samband med brand.

För avlägset belägna anläggningar bör även klarläggas hur utrymmande personer skall kunna tas omhand vid exempelvis sträng kyla.

Av planen bör även framgå hur föreståndare eller motsvarande tillkallas.

I det fall karta eller planskiss kan erhållas bör sådan ingå i insatsplanen.

Enär släckningshjälp kan bli erforderlig, bör planen innehålla dels uppgift om vilka styrkor som skall tillkallas, dels hur dessa tillkallas samt dels om preliminär uppgiftsfördelning för hjälpstyrkorna.

5:6 Övningar

Enligt anvisningar från socialstyrelsen (nr 15 "Brandförsvaret vid vissa institutioner", juni 1970) och skolöverstyrelsen ("Brandskydd i skolor i befintliga byggnader", maj 1969) skall regelbundna utrymningsövningar äga rum vid vårdanstalter och elevhem.

Brandsynförrättaren bör ta reda på om sådana övningar genomförs regelbundet samt vid behov lämna råd och anvisningar till personalen hur nödutrymning och brandsläckning bör planeras och genomföras.

Brandkårens insatsplan bör samordnas med anläggningens utrymningsplaner.

Om möjligt bör även brandstyrkan ges tillfälle att då och då delta i utrymningsövning vid större anläggning. Vid övningarnas genomförande iakttas anvisningarna i punkt I.2 "Regelbundna övningar" i socialstyrelsens anvisningar (nr 15 "Brandförsvaret vid vissa institutioner", juni 1970) samt punkt 8 "Utrymningsövningar" i skolöverstyrelsens meddelande ("Brandskydd i skolor i befintliga byggnader", maj 1969).



Summary in English

THE NATIONAL INSPECTORATE OF FIRE SERVICES

Informative Recommendations 1971:9

Examination of Fire Risks in Nursing Homes, Boarding-Houses, Hotels etc

It is recommended that only persons who are able to evacuate themselves may be located above the ground floor unless the building is particularly satisfactory regarding fire protection. Sleeping rooms are to have two independent evacuation exits. Corridors are accepted as common part of otherwise separate evacuation exits. Inflammable wall and ceiling areas of evacuation exits (staircases, corridors etc.) are to have ignition protective covering. Doors leading to corridors or staircases are to resist fire for at least fifteen minutes.

Automatic fire alarm or automatic sprinkler installation are recommended in buildings of unsatisfactory fire protection. In this case certain deviations are accepted from the requirement of ignition proof covering. Electrical installations, channels of ventilation and certain works of repair are to be given special attention. Buildings where persons are able to evacuate themselves are to have arrangements for evacuation signalling (Swedish standard of danger signalling).

Material for fire extinguishing, e.g. portable fire extinguishers or fire hoses, is to be available in each floor. The Fire Chiefs are recommended to set up plans of action for larger Nursing Homes, Boarding-Houses, Hotels etc. to be subjects of exercises by the Fire Corps.

